

Beslutningsforslag nr. B 14. Fremsat den 26. oktober 1999 af Tom Behnke (FRI), Kim Behnke (FRI),
Thorkild B. Frandsgaard (FRI) og Kirsten Jacobsen (FRI)

Forslag til folketingsbeslutning

om finansiering af afvænning af narkomaner

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag og foretage de nødvendige ændringer af bekendtgørelser og andre administra-

tive forskrifter, der sikrer, at finansieringen af afvænningen af narkomaner ændres fra en primær- og amtskommunal opgave til en statslig opgave.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er meget tilfredse med og taknemlige for, at Folketinget i 1994 tog godt imod Fremskridtspartiets forslag til en forbedret indsats for narkomanerne.

Dengang fremsatte Fremskridtspartiet 4 forslag til forbedring af indsatsen for at hjælpe narkomanerne. For det første foreslog vi, at man i Danmark i den offentlige sektor indførte den italienske behandlingsmodel, hvor der i langt højere grad satses på meget langvarig døgnbehandling, hvor narkomanerne ikke bare afgiftes, men reelt afvænnedes fra deres misbrug, så de efter endt behandling er i stand til at stå på egne ben, både fysisk og psykisk, og med reel mulighed for at leve en stoffri tilværelse. Modellen kaldes også Projekt Menneske og er allerede indført nogle få steder, men der skal langt flere midler til, hvis det skal batte noget.

For det andet stillede Fremskridtspartiet forslag om, at en narkoman, der har begået kriminalitet for at skaffe penge til sine stoffer, skulle have mulighed for at vælge afvænnning i stedet for fængselsstraf. Forslaget fungerer i dag som en forsøgsordning i Frederiksborg, Fyns og Vejle Amter og er netop blevet forlænget med henblik på en senere permanentgørelse.

For det tredje stillede Fremskridtspartiet forslag om oprettelse af et narkotikaråd, som blev oprettet, og som i dag fungerer fint, og som er en stor hjælp for Folketinget i det daglige arbejde med problemerne omkring narkotikamisbrug.

Disse 3 forslag blev således »vedtaget« og fungerer i dag. Dog kunne det være ønskeligt med penge til at styrke disse ordninger, specielt vedrørende afvænnning af narkomanerne.

Her kommer Fremskridtspartiets fjerde forslag fra 1994 ind i billedet, hvor partiet foreslog, at finansieringen af afvænnning af narkomaner skulle overgå til en statsudgift efter stykpris-princippet. Pengene skulle følge narkomanen, som selv skulle kunne vælge, hvilken behandling han/hun ønskede. Derefter skulle behandlingsinstitutionen have betaling direkte fra statskassen.

Dette forslag vandt ikke tilslutning.

I dag kan man se konsekvenserne af ikke at vedtage dette forslag, idet mange kommuner og amter ikke løfter opgaven ordentligt. Der er i dag mange tilfælde af, at penge-kasserne til formålet i kommunerne og amterne løber tør, inden året er gået, og resultatet er, at der ikke er penge til afvænnning af narkomaner i de sidste måneder af året. Kommunerne og amterne arbejder alt for meget med kassetænkning i stedet for at se på den enkelte narkoman og på, hvordan man bedst muligt får denne narkoman afvænnet hurtigst muligt.

Afvænnning af narkomaner skal ikke være en økonomisk overvejelse i kommuner og amter, men en opgave, der bliver løftet, fordi man lokalt føler et ansvar.

Sådan er det desværre ikke, og som følge deraf er det nødvendigt at lægge nogle nye styringsinstrumenter ind i forhold til afvænnning af narkomaner, hvis man vel at mærke ønsker at gøre noget for narkomanerne og deres pårørende.

Løsningen er lysende klar. Finansieringen skal overgå fra kommunerne og amterne til staten på den måde, at pengene følger narkomanen. Ellers vil kommunerne og amterne fortsat sidde og kigge i budgettet efter pengene i stedet for udelukkende at se på narkomanens behov for afvænnning.

Med denne løsning kan narkomanen selv vælge, hvilken afvænningsinstitution han/hun vil på, hvorefter institutionen får penge for afvænnningen direkte fra statskassen.

Det er indlysende, at de offentlige og private institutioner, der vil være med i ordningen, skal være godkendte institutioner, og at der skal holdes øje med kvaliteten af afvænnningen. Forslagsstillerne forestiller sig, at amterne får den opgave med en ankemulighed til Sundhedsministeriet, men andre modeller kan naturligvis komme på tale.

Det vigtige for forslagsstillerne er, at narkomanerne får langt bedre muligheder for at komme i afvænnning, når de er klar til det. Det nytter ikke noget, at narkomanerne er henvist til at skulle vente i flere måneder, før der er mulighed for afvænnning. Narkomanerne skal ind, når de er motiverede, og før de eventuelt dør.

Kassetænkningen i kommunerne og amterne har bevirket, at der er ventelister. Det kan man ikke være tjent med, og det kan man ikke være bekendt over for narkomanerne og deres pårørende.

Nogle har haft den indvending, at den myndighed, der beslutter noget, også skal bære udgiften, og at udgiften derfor skal blive i kommunerne og amterne, som i dag er dem, der visiterer til behandling. Dertil er der kun at sige, at en vedtagelse af dette forslag vil bevirke, at Folketinget, og dermed staten, har besluttet, at visiteringen skal ligge hos narkomanen. Da det således er staten, der har truffet beslutningen, skal det også være staten, der finansierer. Man kunne teoretisk sige, at narkomanen skulle betale, men det er der ingen med fornuften i behold, der tror på, at narkomaner har råd til. Det forudsættes naturligvis, at afvænningsinstitutionerne kun tager reelle narkomaner med reelle behandlingsbehov ind, hvilket der i et eller andet omfang må kunne føres tilsyn med.

Ud over den direkte ulempe ved, at kommuner og amter i dag prioriterer andre ting højere end afvænnning af narkomaner, skal der tilføjes det argument, at narkomanerne i dag ikke er ligeligt fordelt i kommunerne. Der er således en stærk slagside i forhold til, hvor narkomanerne er bosiddende, og hvor udgifterne således falder.

Med dette forslag undgås i øvrigt enhver spekulation i, om narkomanen nu hører til i den ene eller den anden kommune, fordi narkomanen er hjemløs. Med dette forslag er det underordnet, hvor narkomanen bor, og hvor narkomanen vælger at gå i afvænnning.

Modellen vil direkte spare kommuner og amter for udgifter til afvænnning af narkomaner, men vil også betyde, at der kan spares betydelige beløb i administration og bureaukrati, når der ikke længere skal sidde embedsmænd i kommuner og amter og have løn for at visitere narkomaner til afvænnning. Der er således tale om besparelser, som naturligvis skal udmøntes i ændrede bloktilskud til kommunerne.

Der vil dog fortsat være en del opgaver, som ligger i kommuner og amter, idet forslaget her kun taler specifikt om afvænnning af narkomaner. Kommunerne og amterne skal således fortsat stå for alle andre udgifter i forbindelse med narkomanerne, herunder f.eks. uddeling af metadon, væresteder, efterbehandling, sociale tiltag, kontanthjælp osv.

Det vil samtidig have den klare effekt, at kommuner og amter vil gøre alt, hvad de kan for at få så mange narkomaner som muligt i afvænnning, da det ikke længere er en kommunal/amtslig udgift, men en statsudgift. På den måde bruges kassetænkningens principper på en positiv måde til at motivere kommuner og amter til at sende narkomanerne i afvænnning.

Med dette forslag kan man således opnå, at narkomanerne bliver glade. De pårørende bliver glade. De potentielle ofre for kriminalitet begået af narkomaner bliver glade. Kommunerne og amterne bliver glade. Alle bliver glade – måske lige med undtagelse af de medarbejdere, der i dag visiterer narkomanerne til afvænnning. På den anden side kan man vel ikke forsvare at have over 10.000 narkomaner for at bevare et par stillinger i den offentlige sektor.

Skriftlig fremsættelse

Tom Behnke (FRI):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om finansiering af afvænnning af narkomaner.

(Beslutningsforslag nr. B 14).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.